

INATSISARTUT

Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter

Dato: 30. august 2024

J.nr.: 01.31.06/24-01092

Orientering til Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter om Finans- og Skatteudvalgets beslutning onsdag den 23. august 2024.

Spørgsmål til Naalakkersuisut til tillægsbevillingsansøgningen vedr. Offentligt lån til Illuut a/s til genberegning af husleje i Qatserisut. Udvalgets sag nr. 01.31.06/24-01092.

”Naalakkersuisut **indstiller**,

- at bevillingen på hovedkonto 20.11.70 Reserve til nye initiativer nedsættes med 3.000.000 kr.
- at bevillingen på hovedkonto 34.01.07 Lån til Qatserisut (tilskudsbevilling) forhøjes med 3.000.000 kr.
- at der optages tekstanmærkning til hovedkonto 34.01.07 Lån til Qatserisut, i henhold til bilag 7
- at Naalakkersuisut for Sundhed bemyndiges til at foretage tekniske og redaktionelle ændringer i nærværende oplæg og tilhørende bilag.”

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål

Udvalget takker for Naalakkersuisuts besvarelse af 23. august 2024 af udvalgets seneste spørgsmål til sagen.

Sundhedskommissionen skriver i sin betænkning af maj 2023, at mange af Sundhedskommissionens anbefalinger kræver hurtig politisk handling, hvis ikke sundhedsvæsenet skal komme i krise. Dette gælder især hele spørgsmålet om rekruttering og fastholdelse.

“Undersøgelser og dialoger med sundhedsfagligt personale peger på, at et centralt problem for rekruttering og fastholdelse er boliger og boligstandarder. Boligområdet er komplekst og præget af mange interesser. Derfor har Sundhedskommissionen opstillet en række punkter, hvor der kan sættes ind. Om end lidt usædvanligt, så er bolig i høj grad et arbejdsgiveransvar i sundhedsvæsenet. Hertil kommer, at boligforholdene er en kilde til utilfredshed. Uagtet, at boligspørgsmålet ikke bare drejer sig om sundhedsvæsenet, vil en opgradering af boligstandarden gøre det mere attraktivt at søge beskæftigelse i Grønland og fastholde allerede ansatte. Der er dog forskel på boligsituationen i Nuuk og resten af landet. I Nuuk er boligstandarder og antal boliger et betydeligt problem. I resten af landet drejer det sig primært om boligstandarder. For sundhedsvæsenet er muligheden for særskilt at kunne anvise ”egne” boliger til personalet et meget vigtigt instrument ved rekruttering og bør således fastholdes.”

Sundhedsvæsenet finder det således ikke hensigtsmæssigt at indgå i den samlede Selvstyr-boligpulje. I Nuuk gælder særligt, at de fleste af de boliger sundhedsvæsenet kan anvise til, bør være tæt på Dronning Ingrid's Hospital.”

Udvalget anerkender således Naalakkersuisuts udmelding om, at to af de største og vedvarende udfordringer, som Det Grønlandske Sundhedsvæsen står over for er rekruttering og fastholdelse. Problemer på disse to områder har store konsekvenser for sundhedsvæsenets funktionsevne. Et bedre fungerende sundhedsvæsen har blandt andet som en helt afgørende forudsætning, at rekruttering og fastholdelse bliver bedre.

Naalakkersuisut oplyste selv i sagen, at udviklingen er bekymrende og vil få negative konsekvenser for det faste personale, patienten og sundhedsvæsenets økonomi, hvis der ikke findes en løsning for de opståede problemer i Qatserisut.

Udvalget udtrykte i sin samrådsindkaldelse, at huslejerne ikke bør virke afskrækkende i forbindelse med rekruttering af kritisk personale, ligesom udvalget lagde vægt på, at der bør være adgang til personaleboliger for personale med lave indtægter.

Det er udvalgets vurdering og holdning, at det foreslåede lån på 3 mio. kr. kun vil give en meget minimal huslejenedsættelse. Udvalget mener ikke at huslejnedsættelsen er høj nok til at afhjælpe den bekymrende udvikling samt de negative konsekvenser for det faste personale, patienten og sundhedsvæsenets økonomi. Udvalget mener ikke at beløbet er nok til at afhjælpe problemet med huslejeniveauets afskrækkende virkning i forbindelse med rekruttering af kritisk personale samt adgangen til personaleboliger for personale med lave indtægter.

Det fremgår af de dokumenter, som Naalakkersuisut har fremsendt til udvalget som beslutningsgrundlag, at den difference, der er mellem den husleje som blev udmeldt i Naalakkersuisuts oplæg i februar måned 2023 og den, der udmeldes i det senest modtagne oplæg, begrundes med en regnefejl fra Illuut A/S. Differencen skyldes en fejl, hvor man har glemt at indregne fællesarealer på ca. 10 m² pr. bolig i boligernes samlede antal kvadratmeter. Naalakkersuisut oplyser, at denne fejl har betydet at huslejen i boligerne er væsentligt højere end det, der oprindeligt er oplyst. Udvalget finder den i sagen oplyste regnefejl særdeles kritisabel, uheldig samt uacceptabel.

Som nævnt ovenfor oplyste Naalakkersuisut selv i sagen, at udviklingen er bekymrende og vil få negative konsekvenser for det faste personale, patienten og sundhedsvæsenets økonomi, hvis der ikke findes en løsning for de opståede problemer i Qatserisut.

Udvalget havde også bemærket at et af de af Naalakkersuisut anførte forudsætninger for købet af de tre tårne var,:

at “de nye boliger forventes at have en positiv effekt på omkostninger til rekruttering og administration heraf, da der forventes flere længerevarende korttidsansættelser, hyppigere genansættelser, øgede rotationsaftaler og fastansættelser”

Udvalget ønskede derfor i brev af 5. august 2024 at få svar på, hvordan lovbestemmelsen om opgørelse af budgetstillingen vil kunne bringes i anvendelse i forbindelse med de betydelige investeringer, der af Naalakkersuisut anses at være nødvendige i bl.a. nærværende sag.

Naalakkersuisut oplyste at en sådan samfundsøkonomisk konsekvensvurdering ikke er lavet. Naalakkersuisut oplyste, at der ift. at lave denne, så skal det godtgøres, hvilke konkrete samfundsøkonomiske gevinster, der skal være ved investeringen. Naalakkersuisut oplyste, at investeringen kort sagt skal give højere BNP og/eller højere indtægter for Landskassen. Umiddelbart kunne Naalakkersuisut ikke vurdere, at denne giver denne, da Naalakkersuisut ikke kan se, hvilke mekanismer der kan give dette.

Udvalget undrer sig derfor over, at Naalakkersuisut ikke har foretaget en samfundsøkonomisk konsekvensvurdering.

Udvalget undrer sig over at en øget tilskudsbevilling på 54 mio. kr. henover 18 år, efter Naalakkersuisuts mening, ikke giver højere BNP. Udvalget undrer sig også over, at den forventede positive effekt på omkostningerne til rekruttering og administration heraf, ikke længere tæller for Naalakkersuisut.

Under henvisning til sagens alvor skal udvalget opfordre Naalakkersuisut til at finde en anden løsning på nærværende problem med de høje huslejer.

Finansudvalgets beslutning

Med ovenstående bemærkninger **godkender udvalget ikke** indstillingerne fra Naalakkersuisut.

Med venlig hilsen

Asii Chemnitz Narup

Forperson for Finans- og Skatteudvalget